

Kako digitalizacija vpliva na delo?

Uporaba interneta v gospodinjstvih in pri posameznikih, Slovenija, 2018

Računalnike ali računalniško podprto opremo, stroje uporablja pri svojem delu 74 % zaposlenih in samozaposlenih. 18 % jih meni, da bi s svojimi veščinami za uporabo IKT lahko opravljali tudi zahtevnejše delovne naloge, kot jih opravljajo zdaj.

V prvem četrtletju 2018 je internet redno uporabljalo 80 % oseb, starih 16–74 let. 71 % 16–74-letnikov je internet uporabljalo vsak dan ali skoraj vsak dan, 65 % pa večkrat na dan.

Največ rednih uporabnikov interneta, 85 %, je dostopalo do interneta prek mobilnega ali pametnega telefona, 63 % prek prenosnega računalnika, 48 % prek namiznega in 25 % prek tabličnega računalnika. Za 40 % rednih uporabnikov interneta je to, da lahko dostopajo do interneta kadarkoli in kjerkoli, zelo pomembno, za 35 % pomembno, za 17 % niti pomembno niti nepomembno, za 6 % ni pomembno in za 2 % sploh ni pomembno.

Internet je pomemben vir za pridobivanje informacij, pripomoček za zabavo, omogoča komuniciranje, nakupovanje od doma ipd. **Kako pa digitalizacija in skoraj povsod mogoč dostop do interneta vplivata na delovne naloge zaposlenih in samozaposlenih, na njihove potrebe po veščinah (znanjih)?**

Med zaposlenimi in samozaposlenimi je 91 % takih, ki internet uporabljajo redno – ne glede na namen; 6 % zaposlenih in samozaposlenih ni še nikoli uporabljalo interneta. V zadnjih 12 mesecih (pred anketiranjem) je internet uporabljalo 92 % zaposlenih in samozaposlenih. V kolikšnem obsegu in za kaj so ti zaposleni in samozaposleni uporabljali pri delu informacijsko-komunikacijsko tehnologijo (IKT)?

Računalnike ali računalniško podprto opremo, stroje uporablja malo manj kot tri četrtine zaposlenih in samozaposlenih

74 % zaposlenih in samozaposlenih med tistimi, ki so v zadnjih 12 mesecih (pred anketiranjem) uporabljali internet, pri svojem delu uporablja različne tipe računalnikov ali računalniško podprto opremo, stroje.

70 % zaposlenih in samozaposlenih uporablja namizne, prenosne ali tablične računalnike ali naprednejše funkcije pametnega telefona, 27 % pa računalniško podprto opremo, stroje, ki se uporabljajo v proizvodnji, transportu ali pri izvajanju drugih storitev.

Najpogostejša aktivnost pri delu z računalniki je izmenjava e-pošte ali vnašanje podatkov v podatkovno bazo

Zaposleni in samozaposleni, ki so pri svojem delu uporabljali različne tipe računalnikov, so najpogosteje (najmanj enkrat na teden) izmenjevali e-pošto ali vnašali podatke v podatkovno bazo, in sicer 85 %; 72 % jih je ustvarjalo ali urejalo elektronske dokumente, npr. v Wordu, Excelu; polovica jih je uporabljala programsko opremo, značilno za izvajanje delovnih nalog, ki so značilne za njihov poklic (npr. za oblikovanje, analizo ali obdelavo podatkov); 33 % jih je uporabljalo posebne programe ali aplikacije za prejemanje nalog ali navodil, npr. navodila za dostavo, transport, upravljanje zalog (uporaba e-pošte ni upoštevana); 20 % jih je uporabljalo družbene medije za službene namene (npr. Facebook, Instagram, Twitter); 19 % jih je razvijalo ali vzdrževalo IKT-sisteme ali programsko opremo. Odstotek zaposlenih in samozaposlenih je izvedel katero od omenjenih aktivnosti manjkraj kot enkrat na teden.

Več kot tretjina zaposlenih in samozaposlenih je vsaj enkrat v zadnjih 12 mesecih delala od doma

Razvoj IKT omogoča, da delo opravljamo namesto na običajnem delovnem mestu tudi od doma. V zadnjih 12 mesecih (pred anketiranjem) je delo najmanj enkrat opravilo od doma (na podlagi ustnega ali pisnega dogovora) 37 % zaposlenih in samozaposlenih. 14 % jih je delalo od doma vsak dan ali skoraj vsak dan, 12 % vsaj enkrat na teden in 11 % manjkrat kot enkrat na teden. 97 % zaposlenih in samozaposlenih od tistih, ki so delo opravljali od doma, je pri tem uporabljalo internet.

Več kot tretjina zaposlenih in samozaposlenih se je morala v zadnjih 12 mesecih naučiti uporabljati pri delu novo IKT

Razvoj IKT in digitalizacija zahtevata od zaposlenih in samozaposlenih nenehno izobraževanje in izpopolnjevanje že pridobljenih veščin (znanj) za uporabo programske opreme, aplikacij ali računalniško podprte opreme. V zadnjih 12 mesecih (pred anketiranjem) je bilo med zaposlenimi in samozaposlenimi, ki pri svojem delu uporabljajo računalnike ali računalniško podprto opremo ali stroje, 36 % takih, ki so se morali naučiti uporabljati zanje novo programsko opremo (ali nove funkcionalnosti) ali novo računalniško podprto opremo. Za 21 % so se v tem obdobju zaradi uvedbe nove programske opreme (ali novih funkcionalnosti) ali nove računalniško podprte opreme spremenile njihove glavne delovne naloge.

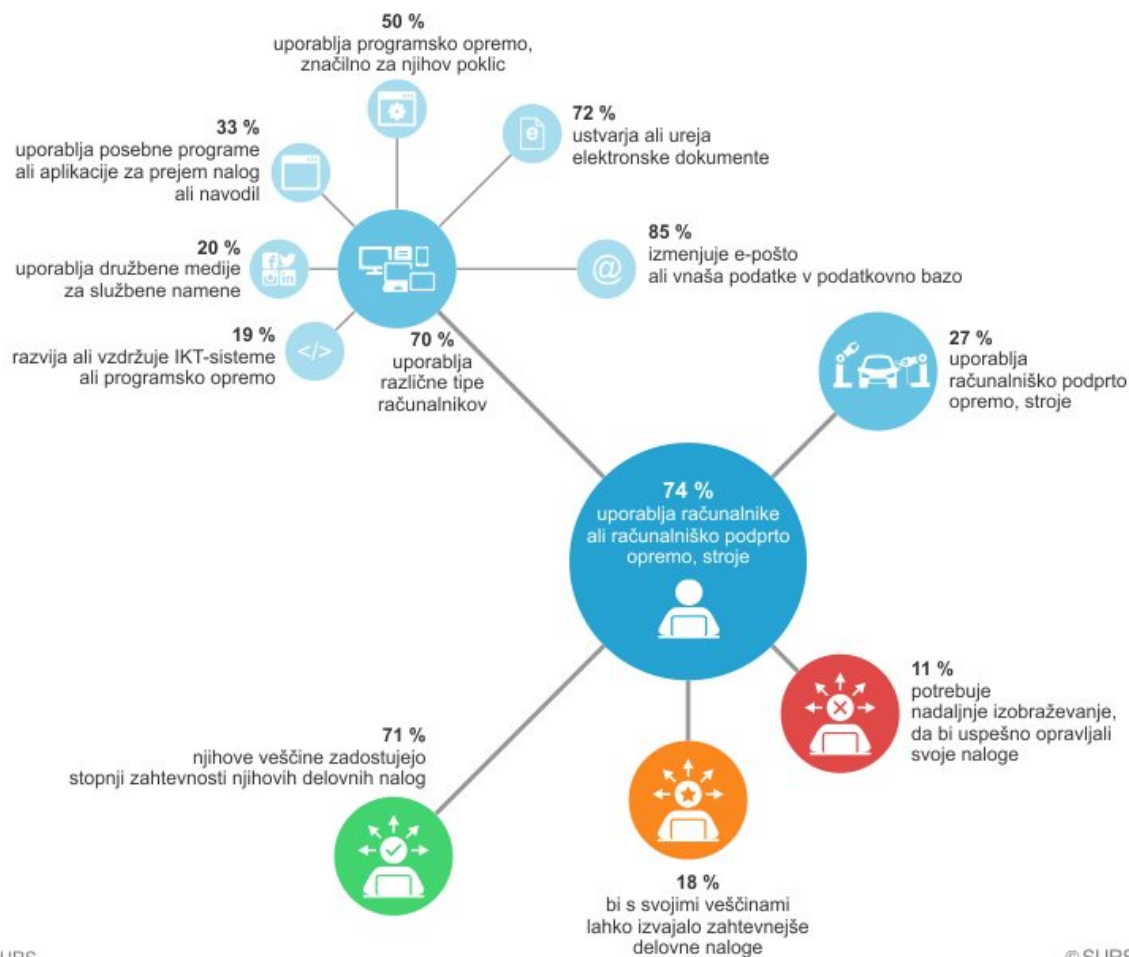
Malo manj kot petina zaposlenih in samozaposlenih meni, da bi z veščinami za uporabo IKT, ki jih obvladajo, lahko opravljali zahtevnejše delovne naloge, kot jih opravljajo

Precejšnja večina zaposlenih in samozaposlenih, ki pri svojem delu uporabljajo računalnike ali računalniško podprto opremo ali stroje, 71 %, je menila, da njihove veščine (znanja) iz uporabe računalnikov, programske opreme ali aplikacij zadostujejo stopnji zahtevnosti njihovih delovnih nalog. 18 % jih je menilo, da bi z veščinami, ki jih obvladajo, lahko izvajali zahtevnejše delovne naloge, kot jih opravljajo zdaj. 11 % jih je menilo, da bi za uspešno opravljanje svojih delovnih nalog potrebovali nadaljnje izobraževanje.

Uporaba IKT vpliva na značilnosti dela različno

Digitalizacija spreminja delovne procese in značilnosti dela. Zaposleni in samozaposleni so spremembe v posameznih značilnostih svojega dela, ki jih je povzročila uporaba računalnikov, računalniško podprte opreme, programske opreme v zadnjih 12 mesecih (pred anketiranjem), ocenili takole:

- Enostavnost sodelovanja s sodelavci ali s poslovnimi partnerji se je za 25 % povečala, za 7 % se je zmanjšala, za 69 % pa ni bilo bistvenih sprememb.
- Možnosti za spremljanje učinkovitosti dela so se povečale za 24 %, za 3 % so se zmanjšale, za 73 % ni bilo bistvenih sprememb.
- Samostojnost pri organiziranju delovnih nalog se je za 22 % povečala, za 5 % zmanjšala, za 73 % se ni bistveno spremenila.
- Pridobivanju novih veščin (znanj) je 18 % namenilo več časa, 10 % manj časa, 72 % pa približno prav toliko kot pred 12 meseci.
- Za ponavljajoče se delovne naloge je 12 % porabilo več časa, 17 % manj časa, 71 % pa približno toliko časa kot pred enim letom.
- Obseg izrednih delovnih ur (npr. delo ponoči, ob koncih tedna, delo v izmenah) se je za 12 % povečal, za 8 % se je zmanjšal in za 80 % se ni bistveno spremenil.

Vir: SURS

©SURS

Metodološko opozorilo

Raziskovanje se delno izvaja kot ena izmed aktivnosti tehnične podpore (Aktivnosti študij, vrednotenj in druge podlage, analize, strateški programski dokumenti) v okviru Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, in sicer za cilj *naložbe za rast in delovna mesta*, katerih sofinancerja sta Kohezijski sklad Evropske unije in Republika Slovenija.

Avtor/-ji: Gregor Zupan

Naslednja objava: 7. 11. 2018

Statistični urad Republike Slovenije

Litostrojska cesta 54, 1000 Ljubljana

Informacijsko središče:

telefon: (01) 241 64 04

faks: (01) 241 53 44

info.stat@gov.si

www.stat.si

© Statistični urad Republike Slovenije

Uporaba in objava podatkov dovoljeni le z navedbo vira.